Pyhäjärven Uusi-Olkkolan asemakaavan viitasammakkoselvitys 2026

Solano Renewables Finland Oy

SWECO

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	19.5.2026	Luonnos	Suvi Hakulinen	Suvi Hakulinen
2	20.5.2026	Valmis	Suvi Hakulinen	Suvi Hakulinen

Projekti:	Pyhäjärven Uusi-Olkkolan asemakaava
Työnumero:	25022356
Asiakas:	Solano Renewables Finland Oy
Versio:	2
Päiväys:	20.5.2026
Tekijät:	Nita Tuomi

Sisältö

1. JOHDANTO 5

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT 6

2.1 Lähtötiedot 6

2.2 Menetelmät 7

2.3 Tulokset 8

3. EPÄVARMUUSTEKIJÄT JA POHDINTAA 8

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET 8

5. LÄHTEET 9

Kartta- ja ilmakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland Oy,

Maanmittauslaitos,

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2026

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

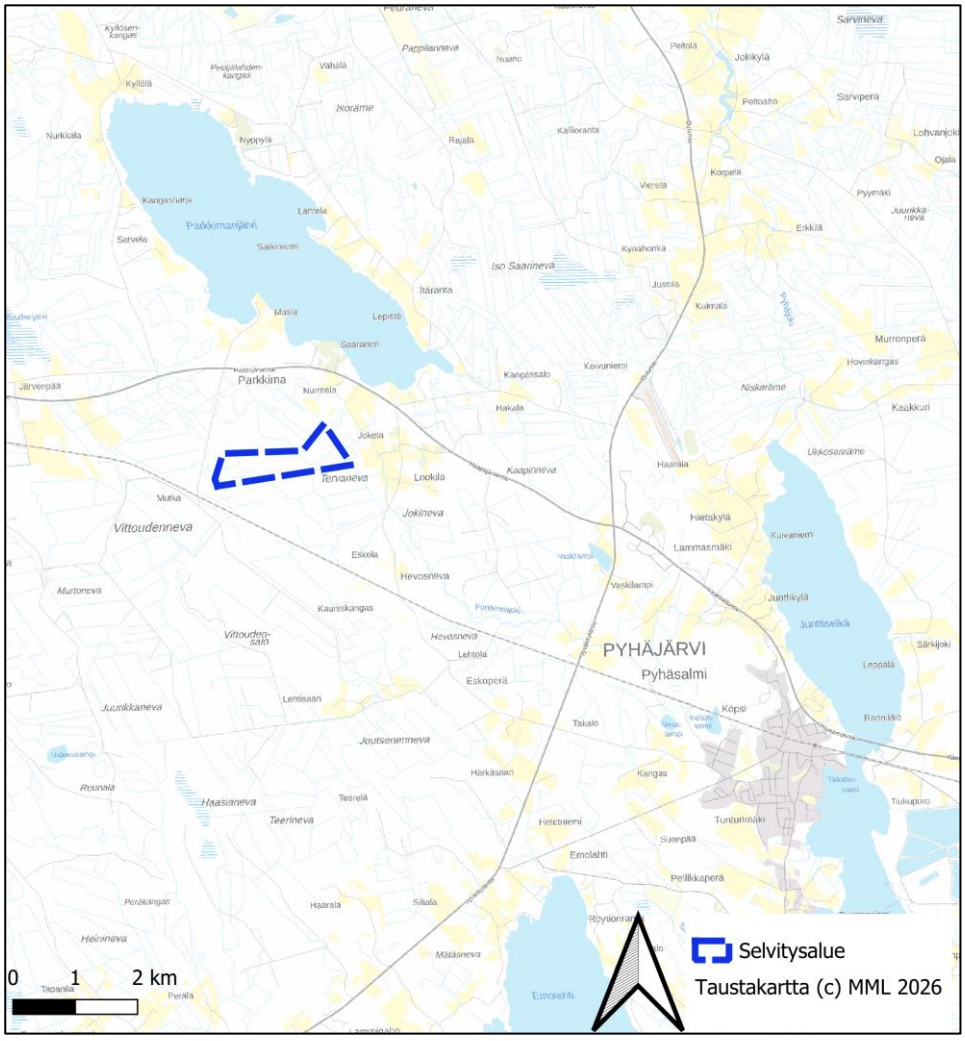
Yhteyshenkilöt:

Luontoasiantuntija (biologi FM), Nita Tuomi
Puutarhakatu 3 A
70100 KUOPIO
Puh. 045 135 6452
nita.tuomi@sweco.fi

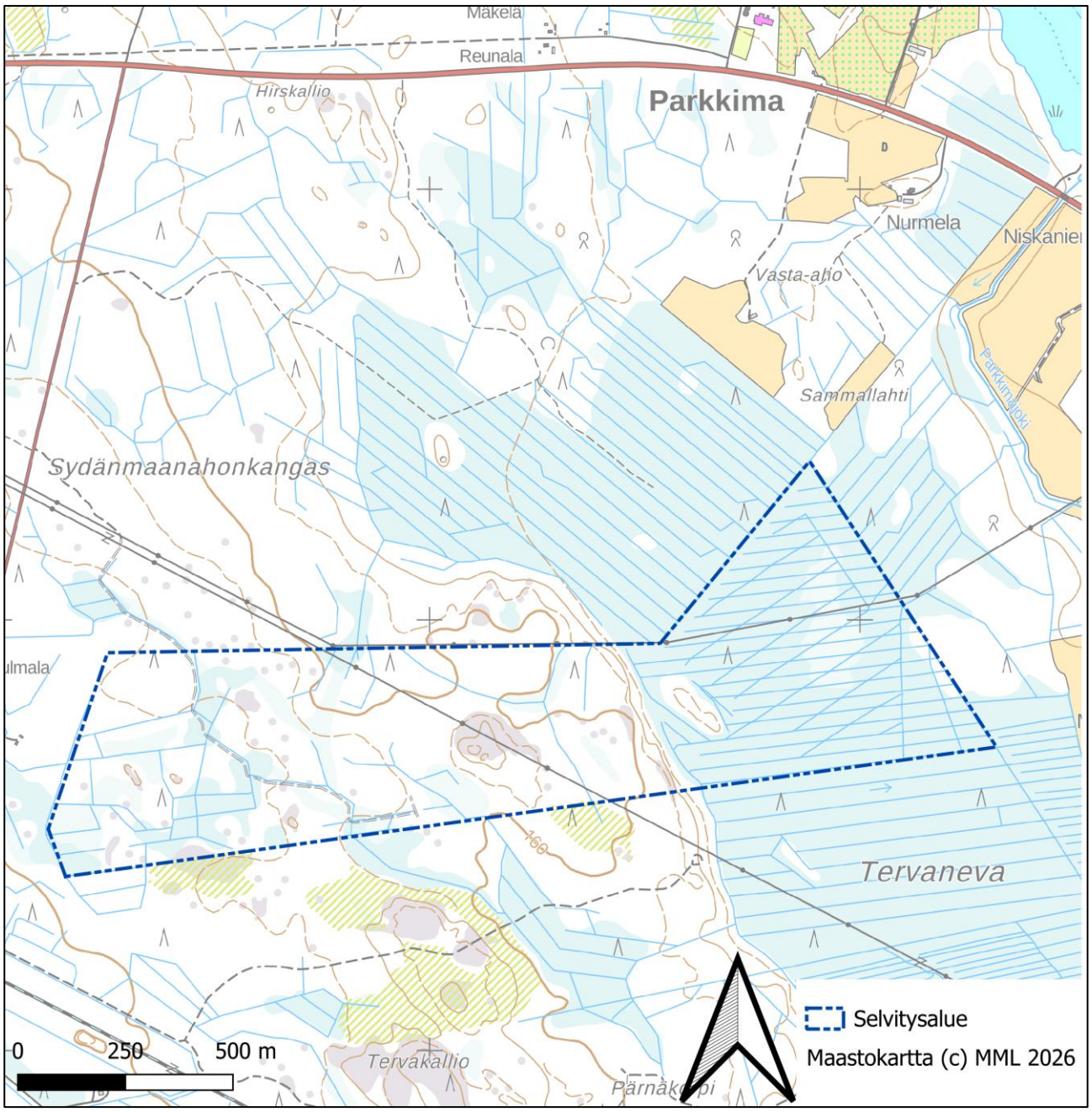
1. JOHDANTO

Solano Renewables Finland Oy suunnittelee datakeskushanketta Pyhäjärven Uusi-Olkkolaan, minkä vuoksi Pyhäjärven kaupunki on aloittanut asemakaavoituksen alueella. Tämä viitasammakkoselvitys tehtiin osana asemakaavoitettavalle alueelle tehtäviä luontoselvityksiä. Selvitysalue eli suunniteltu kaava-alue sijaitsee Pyhäjärven kaupungin keskustaajamasta noin 8 kilometrä länsiluoteeseen. Seuraavissa kuvissa on esitetty selvitysalueen ja kaavan suunnittelualueen rajaukset kauko- ja lähikartoilla (Kuva 1 ja Kuva 2). Selvitysalueen ja kaavan suunnittelualueen pinta-ala on noin 87 hehtaaria. Aluetta halkoo kaksi Elenian 110 kV sähkölinjaa (Pyhäjärvi-Haapajärvi ja HaapajärviRuotanen). Voimalinjakäytävässä kulkee Pyhäjärven moottorikerhon maksullinen moottorikelkkaura (Junttiselkä-Kettukallio-Murtoniemi). Asemakaavoitettava alue sijaitsee kokonaisuudessaan Pyhäjärven kaupungin omistamalla kiinteistöllä ja kulku alueelle on Vittoudennevantie nimistä yksityistietä pitkin. Suunnittelualue on pääasiassa talousmetsää. Noin kolmannes kiinteistöstä on voimakkaasti ojitettua Tervanevan suoaluetta.

Viitasammakkoselvityksen tekijänä oli biologi (FM) Nita Tuomi. Tarkastajana toimi biologi (FM) Suvi Hakulinen. Molemmat edellä mainitut ovat Sweco Finland Oy:stä.

Kuva 1. Selvitysalueen rajaus ja alueen sijainti

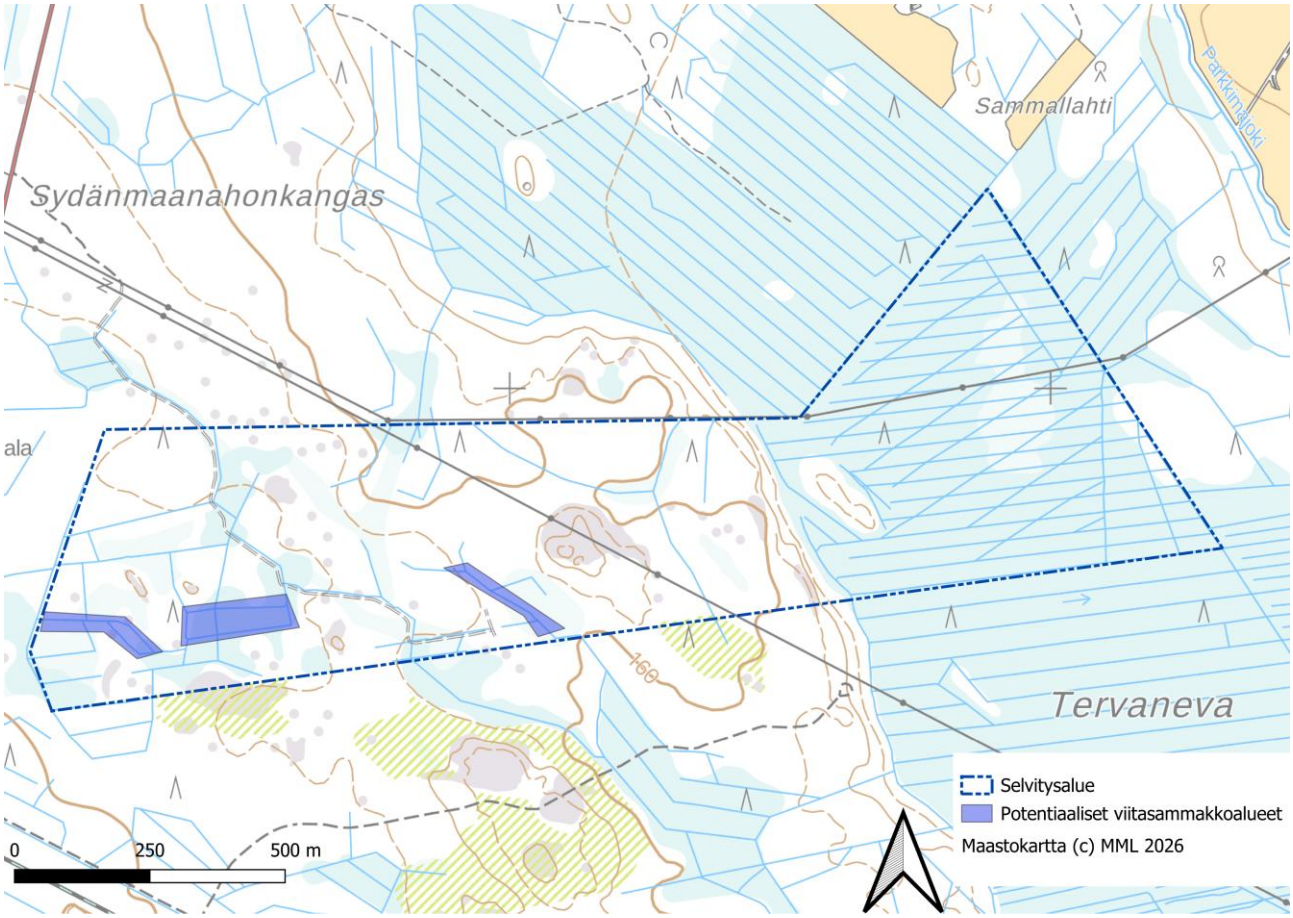
Kuva 2. Selvitysalueen rajaus.

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT

2.1 Lähtötiedot

Lähtötietoina käytettiin Suomen lajitietokeskukselle (Laji.fi) VIRVA-rajauksella tehtyä aineistopyyntöä (2.3.2026, ei havaintoja) sekä Maanmittauslaitoksen kartta-aineistoja (maastokartat ja ortoilmakuvat). Näiden avulla rajattiin kolme potentiaalista kohdetta, joissa viitasammakkoja voisi esiintyä (Kuva 3). Selvitysalueella

ei ollut Suomen Lajitietokeskuksen mukaan aiempia havaintoja viitasammakoista. Lähin tiedossa oleva havainto sijoittui yli 3 kilometrin päähän hankealueesta lounaaseen turvetuotantoalueelle.

Kuva 3. Viitasammakkokartoitusalueet Pyhäjärven Uus-Olkkolan selvityalueella.

2.2 Menetelmät

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.”

Suomessa viitasammakon levinneisyys painottuu maan etelä- ja keskiosiin, mutta havaintoja on koko maasta tunturialueita lukuun ottamatta (Nieminen & Ahola, 2017). Suomessa viitasammakko vaikuttaa olevan runsaimmillaan luonnontilaisessa elinympäristössä, mm. soilla, ja harvalukuisimmillaan kaupunkiympäristöissä. Lajin levinneisyyden ja runsauden arviointia vaikeuttaa vaikea tunnistettavuus, varsinkin kutuajan ulkopuolella. Viitasammakko voidaan varmasti määrittää äänen perusteella: soidinääni on lajityypillistä haukuntaa tai pulputusta. Matala ääni hukkuu helposti taustameluun ja kuuluu hyvälläkin säällä vain noin 100 metrin päähän. (Nieminen & Ahola, 2017)

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirailla on lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidin riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä. (Nieminen & Ahola, 2017)

Selvitys tehtiin kahdella kierroksella (23.4. ja 6.5.). Maastotyöt ajoitettiin viitasammakon arvioituun kutuaikaan, jonka etenemistä seurattiin Suomen lajitietokeskuksen päivittyvästä havaintokannasta. Ensimmäisellä maastokäynnillä 23.4.2026 klo 18.00 – 19.00 lämpötila oli +6°C. Sää oli puolipilvinen ja tuulta oli 3 m/s. Toinen maastokäynti tehtiin 6.5.2024 klo 16.00 – 17.00 Lämpötila oli +7°C. Sää oli pilvinen ja tuulta oli 4 m/s.

Viitasammakoiden kutu alkaa Pohjois-Pohjanmaalla yleensä toukokuun ensimmäisillä viikoilla, Etelä-Suomessa aikaisemmin. Koiraat ovat hyvin äänessä tavallisesti kahden-kolmen viikon ajan (Sierla ym. 2004). Vuonna 2026 huhtikuu oli tavanomaista lämpimämpi, ja ojat olivat sulia jo huhtikuun puolessa välissä. Talvi oli ollut vähäluminen ja sää oli huhtikuun alussa lämmin, mutta viileni huhtikuun lopussa, joten viitasammakon kudun arvioitiin sijoittuvan joko ennen kylmempää jaksoa tai heti sen jälkeen. Viitasammakkoselvitys tehtiin kulkemalla läpi kaikkien selvitysalueen suurempien ojien ja kosteikkojen vieret pysähtyen kaikkien potentiaalisten uomien lähistölle vähintään viiden minuutin ajaksi kuuntelemaan hiljaa.

2.3 Tulokset

Selvityksen maastokäynneillä ei havaittu viitasammakkoja. Alueella oli useita runsasvetisiä ojia, jotka olisivat voineet olla potentiaalisia elinympäristöjä viitasammakolle. Alueella oli kuitenkin tehty edellisenä talvena ja keväänä hakkuita, ja osa ojista oli kärsinyt metsäkoneiden painon alla. Alueelle oli myös ruopattu hiljan uudet vielä täysin kasvustottomat pääojat, jotka mahdollisesti ovat kuivattaneet muita ojia suuremman virtaamansa ansiosta.

3. EPÄVARMUUSTEKIJÄT JA POHDINTAA

Yhtenä vuonna tehdyt luontoselvitykset antavat kuvan ainoastaan yhden vuoden tilanteesta, johon voivat vaikuttaa esimerkiksi sääolot, kevään eteneminen ja sattuma. Viitasammakkoselvitys tehtiin oikea-aikaisesti parhaaksi arvioituna ajankohtana. Selvitysten tekijällä on kokemusta vastaavista selvityksistä. Sääolosuhteet olivat selvitysajankohtana otolliset, eikä selvitykseen liity säästä johtuvaa epävarmuutta. Viitasammakon pääasialliset elinympäristöt ja soidinalueet saatiin siis melko hyvällä varmuudella kartoitettua. Viitasammakkoselvityksiin liittyy aina epävarmuutta, sillä viitasammakko on arka eläin, eikä välttämättä uskalla äännellä häirittynä, vaikka selvittäjä liikkuisi alueella hiljaa.

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalueella ei havaittu viitasammakon lisääntymis- ja levähdysalueita. Viitasammakon huomioimiseksi maankäytössä ei esitetä suosituksia.

5. LÄHTEET

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Suomen lajitietokeskus, 2026. Laji.fi -portaali. https://laji.fi/ (salatun ja karkeistetun aineiston tietopyynnöt tehty 2.3.2026).

Nita Tuomi, Luontoasiantuntija, biologi FM
Sweco Finland Oy
Kuopio